

HOL

FJELLSTYRE

Det Kongelige Klima- og Miljødepartement
Postboks 8013 Dep
NO-0030 OSLO

Deres ref.: 14/523

Deres dato: 10.07.2014

Vår ref.: 13/14-pak

Vår dato: 15.09.2014

Høringsinnspill, forslag til endringer i motorferdsellov i utmark m. forskrift

Viser til høringsforslag om endring i lov om motorferdsel i utmark, ref. 14/523, samt høringsuttale fra Nordfjella og Fjellheimen villreinnemnd som har vært samarbeidspartner for denne uttalen. Hol fjellstyre ser at lovendringen kan få vesentlig innvirkning på villreinens arealbruk dersom noen av kommunene med fjellareal som inngår i et villreinområde ønsker å benytte seg av muligheten til å etablere skuterløyper. Lovendringen vil også påvirke den generelle holdningen i samfunnet til motorferdsel i utmark, og dessuten det totale antall skutere innkjøpt med rekreasjon som hovedformål. Dette vil i praksis innvirke også på de villreinområdene som etter forslaget ikke vil få slike løyper. Med bakgrunn i forvalteransvar i Nordfjella, som er eit nasjonalt villreinområde, ønsker fjellstyret derfor å gi innspill til saken.

Den ønskede lovendringen strir imot prinsippet i gjeldende motorferdsellov om at all motorferdsel i utmark skal skje med grunnlag i et konkret nyttebehov. En streng regulering av bruken av motorkjøretøy i utmark har kommet bl.a. for å hindre kjøring for rekreasjon grunnet de ulempene dette kan føre med seg for allmenne interesser inkl. hensynet til vilt og annet naturmangfold. Fjellstyret er, som et forvaltingsorgan, ikke enig i at det er rett å endre disse grunnprinsippene. Vi vil frarå en lovendring som åpner for rekreasjonskjøring da vi mener dette vil føre til unødig forstyrrelse av viltet.

En skuterløype med jevn bruk vil skape en ny linje i landskapet som danner en kryssingsbarriere for villrein på lik linje med oppkjørte skiløyper. Skuterbruk til rekreasjon vil også bringe flere mennesker inn i fjellet til områder som ligger langt unna allmenn dagsturdistanse på ski, og med det føre til uro i områder der villrein tidligere har hatt ro.

Ein fersk litteraturstudie utført av det svenske Naturvårdsverket (2014) viser at terrengkjøretøyer har en markant påvirkning av dyrs områdebruk (rapport 6622; Terrengkøringens påverkan på djurlivet). En av seniorenene i Norsk vilthforvaltning, Olav Hjeljord (prof. emeritus, NMBU) oppsummerer Naturvårdsverket sine funn i et innlegg i Nationen 28.08.2014 (vedlagt). Innlegget understøtter funnene om negative effekter på viltet. Rapporten har også studier om virkningen av skutertraseer på klauvdyr. Hjeljord trekker i sitt innlegg fram elg og rein som eksempel, der rein er den arten som blir desidert sterkest påvirket. I rapporten oppsummerer Naturvårdsverket 85 studier om forstyrrelse på reinsdyr, der 83% av undersøkningene viser ein vesentleg negativ effekt.

Villrein er særlig sårbar for forstyrrelse om vinteren, da energisparing er en av dyra sine hovudstrategier for overlevelse. Villreinen har i mange villreinområder fått innsnevret sitt tilgjengelige vinterbeiteareal på grunn av menneskelige inngrep og bruk, som for eksempel hytteområder og nettverk av skiløyper, noe bl.a. Nordfjella er et godt eksempel på. Vinterturisme er en direkte årsak til at dagens villreinbestand bare får brukt en mindre del av sitt opprinnelige vinterhabitat. Skuterløypene skal i flg. endringsforslaget legges utenom etablerte, viktige friluftsområder. Det vil si at en skaper en barriere der ytterligere områder blir omdisponert til turistformål.

Sekretariatsadresse:

Hol fjellstyre, Aksøyvegen 10, 3580 Geilo

Tlf.:32090965/90633168 E-post:hol@fjellstyrene.no

Det er positivt at en i forslaget til lovendring vil skjerme særleg viktige naturområder, og nevner verneområder og nasjonale villreinområder som steder der en ikke skal kunne legge ut skuterløyper.

Villreinområder som faller utenom de nasjonale, kan ha areal i flere fylker og kommuner der en er like avhengig av bestandsorientert forvaltning som tar hensyn til dyras årstidsvisse habitatbruk som i de nasjonale. Dette kan løses gjennom interkommunale arealplaner slik det er gjort i en del villreinområder.

Dersom en skal bevare dagens villreinbestand, vil et ensartet lovverk med forbud om å legge rekreasjonsløyper for skuterkjøring i reinens beiteområder være like nødvendig for dyra i disse områdene. Fjellstyret mener at forbudet om å anlegge skuterløyper for rekreasjonskjøring må gjelde for alle villreinområder.

Departementet argumenterer med at forbud i alle villreinområder vil bandlegge for store areal. En vil minne om at dagens villreinbestand kun teller rundt 33.000 dyr mot over 200.000 tamrein som legger beslag på rundt 40 % av landets fastlandsareal.

Det er i våre øyne et svakt argument å ha forbud i nasjonale villreinområder, men åpning i de ikke-nasjonale villreinområdene. Vi har 10 nasjonale områder. Jfr. arealene som ligger inne i Naturbase dekker de til sammen et areal på i alt 41 868 km², noe som utgjør 84% av villreinfjellene. De ikke-nasjonale områdene er 13 områder på i alt 7 792 km². De nasjonale villreinområdene Setesdal-Austhei og Setesdal-Ryfylke, Hardangervidda og Nordfjella dekker til sammen det meste av fjellkjeden i sør-Norge; Langfjella. Østover og vestover ligger flere mindre områder, som bare står fram som små øyer på kartet, med unntak av Fjellheimen vest for Nordfjella som er av en viss størrelse. Også i de nordlige områdene ligger store areal innenfor nasjonale områder.

Fjellstyret kan ikke se at rekreasjonskjøring vil ha mindre effekt og skape mindre konflikt i ikke-nasjonale villreinområder enn i de nasjonale.

Forskjellen vil bare gå på formell status, noe vi ikke finner rimelig all den tid en *ikke* snakker om verneområde. Nasjonale villreinområder har ikke lovfestet vernestatus så sant de ikke ligger innenfor et landskapsvernområde, en nasjonalpark eller annet vernet areal. Det er ofte understreket at de regionale planene for villrein ikke skal være verneplaner, men retningsgivende arealplaner.

Det vil bli svært mye vanskeligere å få gehør for å ta hensyn til villrein i behandling av motorferdselsaker dersom motorferdselloven legger opp til en differensiering av hvilken praksis som skal gjelde i villreinområder med ulik status.

Lovforslaget vil skape diskusjoner i de ulike ikke-nasjonale villreinområdene om hvor villrein holder seg på vinterbeite, og om noen områder kan gis «fri» grunnet liten bruk av dyr. Vi vil minne om at vinterbeite er ein minimumsfaktor for bæreevnen i svært mange villreinområder, og da særleg i de vestlige områdene. Ising av de vinterbeitene som i utgangspunktet er de beste, kan føre til at dyra oppsøker andre områder enn de som er kartlagt som typiske vinterbeiteområder. Også skogsområder i underkant av de avgrensede villreinområdene kan fungere som reservebeite. Det er svært viktig at villrein får trekke fritt i og mellom de arealene som pr. i dag fremdeles er fysisk tilgjengelige. En skuterløype i område som *kan* ha vært avklart som lite aktuelt vinterbeite, kan hindre rein i å berge seg med alternative beiter. Det er også viktig å ta høyde for villreinen sin sykliske bruk av leveområdene. Etter at et område har blitt beitet ned kan dyra *tilsynelatende* slutte å nytte seg av dette. I vinterområdene kan en ha opphold på opp til 20 – 30 år, før dyra så kommer tilbake til eit restituert beite. Dette er en så lang tidsperiode at det kan være vanskelig å få gehør for at et aktuelt område bør tas vare på og skjermes mot regelmessige forstyrrelser. Ein risikerer slik å innsnevre tilgangen på mulige vinterbeiter ved å tillate rekreasjonskjøring.

Hol fjellstyre vil frarå å innføre den foreslåtte lovendringen. Eit minimum for å kunne ta vare på nasjonalt miljøansvar og skjerme villrein mot unødvendig forstyrrelse må være at løyper for rekreasjonskjøring blir forbudt i alle villreinområder, uavhengig av området sin formelle status.

Med hilsen Hol fjellstyre
Leder
sign.
Harry Larsen

Sekretariat

Per Aksel Knudsen

